

't Spitsgattertje

Uitgave van de Midgetclub (opgericht: 7 oktober 1977).

't *Spitsgattertje* is de officiële spreekbuis voor liefhebbers en/of bezitters van een zeiljacht van het Oostzeejolttype Midget.

Dit clubblad komt viermaal per jaar uit en wel in de maanden maart, juni, oktober en december (o.o.v.) en staat ook op de website

(<http://www.midgetclub.nl/>).

Oplage:	ca. 170 stuks
Inzending van kopij:	ca. 3 weken voor verschijning
Adverteren op website:	voor iedereen mogelijk, vraag om informatie
Contributie:	€ 20,-- (+ inschrijfgeld éénmalig € 4,50)
Contributie buitenland:	€ 25,-- (+ inschrijfgeld éénmalig € 4,50).

Algehele organisatie en secretariaat:

e-mail: info@midgetclub.nl

Corry & Dirk Broeckman

Adres: Boeier 02-57, 8242 CE Lelystad. Tel.: 032-024 76 68

Redactie Spitsgattertje:

e-mail: redactie@midgetclub.nl

Thécla van Geelen & Jos Ouwehand

Adres: Dorpsstraat 159, 1534 NH Oostknollendam. Tel.: 075-642 38 81

Drukwerk: Z aansprint, Wormerveer

Bankinformatie:

IBAN: NL64 INGB 0006 5008 75

BIC: INGBNL2A

t.n.v. Stichting Midgetclub, Boeier 257, 8242 CE Lelystad

Bijeenkomsten worden altijd op een zaterdagmiddag gehouden in:

Ontmoetingscentrum "Het Kraaiennest"

Kortenhoefsedijk 145

1241 LX Kortenhoef. Tel.: 035-656 23 44

Aanvang van alle middagen is 13.30 uur.

Omslagfoto: Trixania Mawi in volle vaart, Midgetreünie 2013 -
fotostudio Henk Brockhoff

Inhoudsopgave

blz. 1	Colofon
blz. 2	Inhoudsopgave en programma 2014
blz. 3	Voorjaarsbijeenkomst Midgetclub
blz. 4	Midgetreünie 2014 'De Drie Provinciën'
blz. 8	Alternatief tuig
blz. 10	Even voorstellen
blz. 17	Impressie cursus meteorologie
blz. 17	Naamestafette: 'Mi Dushi' wordt 'Salty Dog'
blz. 19	Golven op het IJsselmeer
blz. 23	Midget abroad
blz. 23	Aangeboden/gevraagd

Programma 2014

Zaterdag 1 maart: *'t Spitsgattertje, editie no. 148, 38^e jaargang, komt uit*

Zaterdag 8 maart: voorjaarsbijeenkomst Midgetclub.
(Zie bladzijde 3, maartnummer)

Zaterdag 21 juni: *'t Spitsgattertje, editie no. 149, komt uit*

Maandag 28 juli t/m 1 augustus: 37e 'natte' reünie, thema 'De Drie Provinciën', in het zuidwesten van het land.

Zaterdag 25 oktober: *'t Spitsgattertje, editie no 150, komt uit*

Zaterdag 8 november: najaarsbijeenkomst Midgetclub, met een tweetal nuttige onderwerpen om in de praktijk te kunnen brengen. Verder een terugblik op de afgelopen natte reünie en een vooruitblik op de 38e reünie in het noorden.

Zaterdag 13 december: *'t Spitsgattertje, editie no 151, komt uit.*

Voorjaarsbijeenkomst 2014

Op zaterdagmiddag 8 maart organiseren we onze jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst in ontmoetingscentrum "Het Kraaiennest" te Kortenhoef. Het programma ziet er die middag als volgt uit: Onder de kop "Een retourtje Engelse oostkust" vertellen Lianne van der Hoff, Ton Vermaas, Arie Admiraal en Corry Broeckman over hun zeiltochten naar de Engelse oostkust het afgelopen jaar. Arie bezocht de Blackwaters, Lianne en Ton de River Orwell en Corry de River Deben. Hier en daar zullen de verhalen elkaar overlappen, omdat de 3 Midgets een groter gebied bezochten.

Wedstrijdzeilers weten er alles van; je boot loopt beter en sneller en stuurt ook nog eens gemakkelijker, als de zeilen goed staan. Hoewel wij als Midgeters over het algemeen geen wedstrijdzeilers zijn, vinden we het toch prettig als het voor de wind gaat. We zijn in onderhandeling met een deskundige, die in het kort de belangrijkste punten op een rijtje zet voor de beste zeiltrim. Na deze voordracht zijn we in staat het komende zeilseizoen onze Midgetzeilen nog effectiever te gebruiken.

De reuniecommissie blikkt vooruit op de komende Midgetreunie 2014 "De Drie Provinciën". Deze wordt gehouden van 28 juli tot en met 1 augustus. In de provincie Zuid Holland, Noord Brabant en Zeeland worden 5 havens bezocht, waarvan 3 havens niet eerder zijn aangelopen tijdens een Midgetreunie. Voor Midgetleden die nog twijfelen om deel te nemen aan een natte reunie, is dit het uitgelezen moment om hiermee kennis te maken.

En tot slot nog aandacht voor de ontwikkelingen rond 'Midget abroad'.

Schrijf de datum 8 maart vast in uw agenda!

Midgetreünie 2014 'De Drie Provinciën'

We verzamelen op maandag 28 juli om 16.00 uur in de kleine en gastvrije jachthaven van Watersportvereniging De Hitsert bij Hitsertse Kade aan het Haringvliet in Zuid-Holland.

De Midgetreünie 2014 start met de steigerborrel en informele kennismakingsronde, waarna we ons naar het clubgebouw van de Jachthaven begeven voor het openingsbuffet. Na het openingsbuffet geeft de reüniecommissie een vooruitblik op de komende dagen en activiteiten, die voor een deel in het kader zijn van zeilveiligheid en zeilbehendigheid.

Als het weer het toelaat is er de mogelijkheid om te zwemmen bij het aan de jachthaven grenzende strandje. In de directe omgeving van de jachthaven zijn geen winkels om de nodige boodschappen te doen. Wel zijn er fietsen beschikbaar voor diegene die wat vergeten is.

Dinsdag 29 juli varen we naar de Volkeraksluizen om daar te schutten en vervolgens via Volkerak en het kronkelende riviertje Steenbergse Vliet, door het prachtige West-Brabantse polderlandschap, in Steenbergse te komen.

De jachthaven van Steenbergse ligt in het centrum van het stadje.

In Steenbergse staat een ontdekkingstocht op het programma om de stad te leren kennen. Steenbergse werd naar alle waarschijnlijkheid gesticht in de tweede helft van de 13^e eeuw en is sinds de

eerste helft van de veertiende eeuw te beschouwen als stad. Het heeft een rijke historie en groeide in de 14e en 15e eeuw, dankzij zoutwinning en handel met Vlaamse steden als Brugge, Antwerpen en Gent uit tot een handelsstad. Toen door verschillende oorzaken de economische neergang had ingezet, werd Steenberg en in de 16e eeuw belangrijker als vesting- en garnizoensstad.

Woensdag 30 juli zakken we de Steenbergse Vliet weer af en via Krammer varen we naar de Krammersluizen om daar te schutten om naar het zoute water van Zeeland te varen. Na de sluis varen we via Zijpe en Krabbenkreek naar St. Annaland.

Sint-Annaland is een ringvoorstraatdorp, met de Voorstraat van de haven naar de kerk, die is omgeven door een ring. De kerk is gebouwd in 1899 als vervanging van de oude kruiskerk uit 1492. In het dorp staan twee molens, een houten standerdmolen uit 1684-85 en de ronde stenen korenmolen De Vier Winden uit 1847. In het gemeentehuis is na de gemeentelijke herindeling sinds 1973 het streekmuseum "De Meestof" gevestigd.

Na aankomst is er een luchtig programma, waarvoor materiaal beschikbaar is en aansluitend een Amerikaanse borrel met uitzicht op de slikken.

Donderdag 31 juli varen we met de ebstroom mee naar de Oosterschelde om ter hoogte van Stavenisse met de vloedstroom via het Brabantsche Vaarwater of via het Engelsche Vaarwater in Yerseke te komen. Na Yerseke bezocht te hebben, staat waar-

schijnlijk het clubgebouw van de watersportvereniging, met uitzicht op de Oosterschelde, tot onze beschikking. De activiteit voor die avond is nog in ontwikkeling, we komen daarop terug tijdens de vooruitblik op de eerste reünieavond.

Vrijdag 1 augustus maken we weer gebruik van de stroom en varen via het Engelsche Vaarwater of Brabantsche Vaarwater, langs Zierikzee en via Hammen naar Burghsluis. Vanuit de jachthaven van Burghsluis heb je goed zicht op de Oosterschelde en de Deltawerken bij Neeltje Jans. Burghsluis is een buurtschap

en haven in de gemeente Schouwen-Duiveland, die is ontstaan op de plaats waar het water uit het gebied rond Burgh in de Oosterschelde werd afgewaterd. De haven van Burghsluis is tegenwoordig vooral ingericht voor de pleziervaart, maar is in het verleden ook gebruikt voor de visserij en als

werkhaven voor Rijkswaterstaat. Nabij Burghsluis staat de Plompe Toren, de enige overgebleven herinnering aan het verdronken dorp Koudekerke. In de loop van de middag bouwen we gezamenlijk een tent op het jeu de boules terrein voor de afronding van de reünie en de slotbarbecue.

Zaterdagmorgen zwaaien we een ieder uit na eerst gezamenlijk koffie te hebben gedronken, voor zover men hier gebruik van wil maken.

*Organisatiecommissie
Midgetreünie 2014*

(Inschrijfformulier: zie losse bijlage)

Alternatief tuig

Jan van der Sande is een van onze leden die experimenteert met het lopend en staand wand. Nieuwe ontwikkelingen in de zeilvaart volgen we als redactie op de voet.

In Spitsgattertje 143 (dec. 2012) schreef ik over het 'omcatten' van mijn Midget 15. Hoewel ik nog steeds aan het werk ben aan mijn oude huis in Middelburg heb ik toch al gezeild. Het cattuig bevalt erg goed. De boot is wat ondertuigd, want het zeiltje is 5,5 m² maar door de grote bolling - er wordt gezeild zonder giek - trekt het erg goed, maar niet hoog aan de wind. Omdat ik wat spelebaar op het Veerse Meer (Kortgene) is het er breed genoeg om niet te hoeven prikken. Het zeiltje is erg handzaam met alleen maar een gaffeltje (top van een surfmast). Dat gaffeltje past net in de kajuit, met het zeiltje eenmaal dubbel gevouwen en dan opgerold.

Op het Veerse Meer

Er zit een met epoxy vastgelijmde koperen rail aan de kunststof mast. Het gaffeltje aan de mastzijde is voorzien van een lummelbeslag dat in de rail glijdt. Dit beslag is van een oud giekje gehaald. Ik heb het wel eerst moeten aanpassen aan de smallere rail. Vóór het wegvaren moet het gaffeltje in de rail worden geschoven en daarna de nylon lopertjes erin. (De eerste maal zat er bovenaan de rail geen stop, dus gaffel gleed er bovenlangs weer uit.) Een enkel ratelblokje fungeert als schootblok.

Met dit kleine zeil is geen vertraging nodig. Bij het terugvaren in de box is het gaffeltje erg handig. Door het zeil te katten als bij een platbodem is de vaart er meteen uit en het zeiltje ligt niet in de kuip.

Op de ochtend vóór de najaars-bijeenkomst in Kortenhoef heb ik daar een zeil gekocht van een 12 voetsjol.

Dit kon ik goed combineren met mijn eerste bezoek aan de Midgetclub. Het is een erg mooi tuig, gekocht van een oude baas die al drie maal kampioen was in de 12 voets jol. Hij vond het een geruststellend idee dat zijn zeil op een ander soort bootje komt (liever dat dan bij een tegenstander?) Nu zeil ik met ruim 9 in plaats van 5 m² zeil en gebruik nu wel een giek en een losse ra. Die heb ik beide uit surfmasten gemaakt. Wat lijmt epoxy toch goed! De rondhouten moesten alleen nog in houtkleur worden geschilderd.

Met dit nieuwe tuig is nog niet gezeild, dat wordt pas dit voorjaar. Nu het zeil alleen via de ra boven aan de mast trekt en niet meer over de hele lengte aan de mastrail, denk ik aan verstaging om de krachten op te vangen. Maar een onverstaagde mast verdient de voorkeur, dus eerst maar eens proberen zonder, maar dan bij weinig wind. Als alternatief kunnen koolstofbanen de mast nog versterken, want verstaging lijkt mij niets.

Hopelijk ben ik dit jaar bij de reünie. 'De Drie Provinciën' lijkt mij wel wat; voor mij is het is bijna een "thuiswedstrijd". Alleen dat kajuitje! Ik kan er net languit in liggen, maar er niet rechtop in zitten. Als ik straks een giek heb kan er een tent over de kuip.

Even voorstellen

In de afgelopen periode hebben een aantal nieuwe leden zich bij de Midgetclub aangesloten. Als eerste stellen Sal en Jetty Colpaert zich voor, gevolgd door Bert van Es samen met Marian de Wit en tot slot Arjen Spek.

Onlangs zijn wij tot de aankoop overgegaan van een Midget 26 genaamd 'Murphy'. Momenteel ligt deze nog bij de Kloet voor enige aanpassingen en om een lekkage te verhelpen bij de ramen, dit omdat de kit helemaal uitgedroogd was.

Een jaar of tien geleden ben ik begonnen met een Midget 15, dat altijd goed is bevallen. Een 20' was een wens die echter werd vervangen door de aankoop van de 26.

Ik hoop de boot dit voorjaar naar Veere te varen, dat tevens haar thuishaven is.

Zoals gezegd was mijn eerste zeilboot een 15' Midget, met de bedoeling dat ik hier alleen mee weg zou gaan. Mijn zeilgebied is vooral het Veerse meer. Dit was zo ongeveer 1990. Ik vond de Midget in Kats en hij was afkomstig van de dominee die ook een maatje groter wilde. Na een jaar of drie heb ik de boot verkocht en ben ik gevallen voor een houten Engelse langkieler Stella. Dit betekende heel veel werk en na elke winter weer helemaal opnieuw beginnen. Ik heb dit een paar jaar volgehouden. Vervol-

gens is een platbodem naar Veere gehaald, omdat ik erg hou van de klassieke lijnen van dit type boot. Hier heb ik een jaar of vijf mee gevaren tot mijn grote tevredenheid. Echter, Jetty voelt zich niet zo thuis op een platbodem. Toen we een Midget 26' in de haven van Veere zagen liggen waren we beiden verkocht. Maar de prijzen liegen er niet om en misschien was dit voor ons wel te hoog gegrepen. We hebben het besluit genomen om de platbodem in de verkoop te doen en na een jaar konden we uitkijken naar een goede gebruikte Midget 26. Afgelopen najaar zagen we een mooie op Marktplaats en na over en weer mailen hebben we de stap genomen om haar te gaan bekijken in de haven van Eemdijk. Daar de Midget al wat ouder was konden we het eens worden over de prijs en waren we een paar dagen later eigenaar van de 'Murphy'. (Bouwnummer: 106. Ik denk bouwjaar 1983.)

Na een paar weken zijn we de reis begonnen naar Kortenhoef waar we nog wat aanpassingen wilden laten doen en ze meteen in de winterstalling kon. Omdat dit een van de eerste gebouwde Midgets is zit er een Renault diesel in, ik geloof 25 pk. Later is deze motor overgegaan in Nanni. Deze draait prima en we zijn zonder probleem in Kortenhoef aangekomen.

Midden april hoop ik de boot naar Zeeland te varen.

Momenteel zijn we bezig om de stoffering te vervangen. Volgende maand willen we een paar keer naar Kortenhoef om zelf aan de boot te werken. We zien er enorm naar uit om er van de zomer mee te varen in Zeeland.

De boot heet nu 'Murphy' en vanaf voorjaar 2014 vaart ze verder onder de naam 'De Liefde'.

Bert van Es en Marian de Wit varen ook op een Midget 26:

Sinds drie jaar zijn wij de zeer tevreden eigenaars van de 'Albatros', een Midget 26. Ons schip heeft nummer 114 en is gebouwd in 1984. Tijdens een kort bezoekje aan De Kloet werd ons verteld dat het de veertiende Midget 26 is die ze gebouwd hebben. De nummers beginnen bij 101.

Hoe is het zo gekomen dat wij een Midget 26 hebben? Je kan rustig zeggen dat we bij de aankoop al op leeftijd waren: ik ben nu 59 en Marian is vijf jaar jonger. Het is niet zo dat we na een leven varen met scherpe zeiljachten gekozen hebben voor een schip dat 'geschikt is voor de oudere zeiler', zoals ik in een van de reviews heb gelezen. Integendeel. Marian heeft tot ca. tien jaar geleden geleefd met het idee dat ze zich niet lekker voelt op open water.

Hoe ging het dan wel? Ikzelf ben van mijn tiende tot mijn zestiende padvinder-zeeverkenner geweest aan de Nieuwe Meer in Amsterdam. Daar is mijn liefde voor het water en zeilen begonnen. Na mijn zestiende ben ik gaan voetballen en kwam de watersport in de verdrukking. Een korte carrière overigens die na een paar jaar door een blessure voorbij was. Ik heb nog wel twee zeilcursussen gedaan en een aantal keer een zeilboot, een 16 kwadraat, gehuurd. Het water kwam pas weer serieus opduiken in ons leven toen ik op mijn tweeënveertigste in een roeisloep werd gekletst, door onder andere Marian. Onze sloep, de Bertha, van de vereniging Zonder Dollen, zie www.zonderdollen.nl, is een van de bekendste sloepen, onder andere omdat ze beschilderd is door Herman Brood voor een fles Grand Marnier. Ze wordt ook wel de 'Dikke Bertha' genoemd. Dat zegt genoeg over haar nautische eigenschappen. Marian was als trouwe supporter vaak mee naar wedstrijden. In Harlingen is ze toen een keer ingestapt met wat andere dames voor een trainingsrondje en verslaafd geraakt. Zij roeit nu ook al weer elf jaar in de 'Moos' van de vereniging 't Juiste Tuig, zie www.hetjuistetuig.nl. Kortom, Marian gaat in mei, de dag na Hemelvaart, voor de tiende en ik voor mijn vijftiende Harlingen Terschelling (HT), zie www.htroeien.nl, met de kanttekening dat de HT vorig jaar voor het eerst afgelast werd vanwege te harde wind.

Na veel mooie wedstrijden en bezoeken aan havens hoorden we van een vriend dat er in Harderhaven, waar hij zijn eigen boot heeft liggen, "een bootje typisch voor ons" te koop lag. Dat is niet verwonderlijk want Harderhaven is de thuisbasis van Holland Marine Service, een scheepsmakelaar. Toen kwam de oude droom

van een eigen zeilboot toch wel erg dichtbij. Bij het bekijken van die boot, die op zich ook best aardig was, zei onze vriend dat er verderop nog een, weliswaar duurder, schip lag waar we meteen voor zouden vallen. We gingen inderdaad meteen voor de bijl. Het bleek een Midget 26 te zijn. Nooit van gehoord. Gekocht en geen spijt van gehad. Laat je vooral niet van zo'n koop afhouden door flauwekul als "we hebben er geen tijd voor" of "wacht maar tot je pensioen". Wat het laatste betreft, een Midget wordt op een betere manier ouder dan je eigen lichaam waar de tand des tijds zich af en toe laat kennen.

De Midget 26 bleek een zeer gewild schip te zijn. In het voorbijvaren roept men regelmatig "mooi bootje". Volgens de havenmeester van Urk is de Midget 26 het droomschip van zijn collega. Dergelijke opmerkingen horen we vaak.

De 'Albatros' ligt nog steeds in Harderhaven. Ons vaargebied voor dagjes en weekends is dus het gebied van de Randmeren, met Elburg en Spakenburg als mooie weekendovernachtingen.

Afgelopen jaar zijn we voor het eerst met de 'Albatros' het wad op geweest. Geweldig voor het eerst met je eigen zeilboot, na al die keren de HT geroeid te hebben. Vreemd genoeg was dat toch wel spannend. Roeiend op het wad ben je eigenlijk alleen maar bezig met "zit mijn riem wel in het water" en "krijg ik hem er wel weer uit". Op een zwaar golvende Waddenzee ligt dat namelijk niet zo voor de hand als je zou denken. De gedachte "hoe ver nog?" en "hoe lang nog?" kan je maar beter niet hebben. Voor de geïnteresseerden: zo'n race duurt met rustig weer 4 tot 4,5 uur. Uitgezonderd met de Bertha, toen het Schuitengat ineens een 'Schuitenpad' bleek te zijn, uitstappen en duwen dus, hebben we er 6,5 uur over gedaan. Mijn ervaring is, zolang je maar een riem in je handen hebt ziet de ergste golf er niet zo erg uit als wanneer je in de kuip van je Midget zit met lege handen, een colaatje, of alleen een helmstok in je handen. Het scheelt wel een hoop blaren en spierpijn. Na Terschelling zijn we vorig jaar langs Vlieland en Texel geweest. Terug via de Texelstroom en Kornwerd weer het IJsselmeer op. Volgend jaar staat Zeeland op het programma maar helaas niet de Midgetreünie: die valt te laat voor ons.

Om alles een beetje samen te vatten: na een behoorlijk intensief watersportleven, zwaarder kan bijna niet in het sloeproeien, verblijven en zeilen we beiden nu met veel plezier op onze 'Albatros'. Dit is nog steeds om de sloepenraces heen. Dat heeft helaas ook ten gevolge dat we maar zelden naar Midgetbijeenkomsten kunnen gaan zolang we roeien.

'Albatros'

Arjen Spek is de trotse bezitter van 'Midget', een 15':

Mijn naam is Arjen Spek en ik ben vijfenveertig jaar geleden geboren in Leeuwarden. Ik heb drie kinderen, Amber (19), Sonny (16) en Aedán (4) en momenteel geen relatie. Ik groeide op, in het noorden van Friesland, op het platteland. Varen was vanaf mijn vroegste jeugd een ware passie voor mijn vader, maar hij had niet de financiële middelen om een boot van zijn gading te kopen. Vandaar dat hij aan het zelfbouwen sloeg en in een periode van vijf jaar verrees er naast onze woning een heuse platbodem (grundel) van zo'n acht meter. Omdat men dat in het dorp nogal vreemd vond en wij toch al als import Hollanders een beetje anders waren, kreeg mijn vader al gauw de bijnaam Noach. Als kleine jongen vond ik het prachtig om overal mee te helpen. Toen de boot eenmaal af was gingen we daarmee regelmatig weekeinden of langer weg. Hierdoor kreeg ik al op jonge leeftijd veel belangstelling voor van alles wat met varen te maken had. Eén van de momenten die me daarvan zijn bijgebleven speelde zich af in een zomer begin jaren tachtig. Wij lagen op

een avond voor anker bij Vlieland, toen mijn vader plotseling zei: "Hey, daar heb je Hans Vandersmissen." In het donker zag ik een heel klein bootje voorbij geroeid worden en vlak vóór ons, onder de dijk voor anker gaan. Door het enthousiasme van mijn vader kreeg ik de indruk dat die meneer een hele bekende Nederlander moest zijn. De volgende ochtend bekeek ik het inmiddels drooggevalen bootje eens wat beter en vond het toch wel teleurstellend om te zien dat een bekende Nederlander, in zijn eentje, in zo'n klein bootje, de Waddenzee aan het bevaren was. Sterker nog, volgens ingewijden voer hij er ook mee naar Engeland. Dat leek me een hele prestatie en mijn interesse was gewekt. Omdat ik op school niet zo goed mijn draai kon vinden nam ik op mijn 17^e dienst als matroos bij de Koninklijke Marine. Na een aantal jaren gevaren te hebben als machinist besloot ik dat het wel tijd werd voor een iets gestructureerder leven. Zodoende solliciteerde ik bij de gemeentepolitie in Den Haag en werd daar aangenomen als agent. Daar ontdekte ik dat leren soms ook best leuk kon zijn en naast mijn werk begon ik een studie Nederlands recht te volgen. Zo kon ik het gemis aan opleiding weer een beetje 'recht' trekken. Nadat ik na een aantal jaren klaar was met die studie kreeg ik opeens weer volop tijd om mijn eerdere passie weer op te pakken. Ik kocht een oude Engelse motorsailor, een Fisher 30, vooral vanwege de mooie lijnen, het ronde achterschip en de zeewaardigheid. De aanschaf kwam dan ook meer voort uit sentimentele overwegingen dan dat het een weloverwogen beslissing was. Bij de aankoop had deze Fisher veel achterstallig onderhoud en tot op heden heb ik er meer klusuren ingestoken, dan vaaruren mee gemaakt. Af en toe zag ik wel eens een zeilboot met ongeveer dezelfde mooie rompvorm voorbij varen en al snel leerde ik op die manier de Midgets ken-

nen. Op zich ook geen toeval want evenals bij de Midgets hebben de ontwerpers van de Fisher zich laten inspireren door de visserschepen uit de Oostzee. Omdat ik me ook ging verdiepen in allerhande watersportboeken en tijdschriften, kwam ik ook de boeken van Hans Vandersmissen tegen. Nu, vele jaren later, begon ik ook de essentie te begrijpen en snapte ik ook wat hem gedreven had, om in een kleine boot, de grote wateren te bevaren. Ook snapte ik dat het een weloverwogen keuze was geweest. Hoe meer tijd ik kwijt was met alle klussen en onderhoud, des te meer ik ging voelen voor het zogenaamde Keep it Simple (KIS) principe, waar in ieder boek aan gerefereerd wordt. Ook kwam ik in één van zijn boeken (Kustzeilen met kleine jachten) een beschrijving tegen van de Midget 20 als een plezierig zeeschip dat zich uitstekend leent voor kustreizen. Langzamerhand vormde zich zo het idee van een wat kleinere boot, wat meer zeilen en wat minder motor, wat minder onderhoud en dus wat meer tijd om te varen. Elektrische apparatuur was niet nodig, een inboard motor niet meer relevant, maar de rompvorm moest een S-spant zijn en de boot zou vooral ook aangename vaareigenschappen moeten hebben. Vandaar dat het niet anders kon dan dat ik weer bij de Midgets uit kwam. Na enige oriëntatie viel ik als een blok voor het kleinere zusje van de Midget 20, de Oostzeejol 15'. Vorig jaar zomer vond ik mijn bootje via internet. Helaas heeft de vorige eigenaar de boot een beetje een vreemde naam gegeven, namelijk 'Midget'. Dat heb ik vooralsnog maar zo gelaten. Inmiddels ben ik er bijna vier weken aan een stuk mee door Nederland gevaren, van Hellevoetsluis naar Stavoren en terug. Ik kan niet anders zeggen dat dat me prima bevallen is. Ook heb ik onderweg vele reacties ontvangen. Hele grappige, verbaasde en meelevende reacties, maar meestal ook gewoon ontzettend leuke reacties. Maar daar over later meer. Eéntje wil ik jullie niet onthouden. Nadat ik in Lemmer aangekomen was en geschut was meerde ik af in de binnenhaven. Daar werd ik aangesproken door de schipper van een enorme hoge brede luxe witte speedboot. Heel meewarig keek hij me aan. Vervolgens keek hij naar mijn boot en zei enigszins laatdunkend: "Ach...het komt wel goed, ik ben ook met een klein speedbootje begonnen..."

Impressie cursus meteorologie

Zaterdag 25 januari jl. werd er in Ontmoetingscentrum 'Het Kraaiennest' in Kortenhoef een cursus meteorologie gehouden voor een gezelschap van zo'n dertig geïnteresseerde Midgetclubleden.

Ted Jansen was de cursusleider en hij hanteert als belangrijkste uitgangspunt 'het weer in 5 stappen'. Dit houdt in dat hij in het weer vijf fasen (stappen) onderscheidt: vóór het warmtefront, in het warmtefront, in de warme sector, in het koufront en na het koufront. Elke fase heeft zijn eigen kenmerken als je kijkt naar de indicatoren luchtdruk, wind, temperatuur, bewolking, neerslag en zicht. Als je weet in welke fase je je bevindt (dus: welk weer zich voordoet op de plek waar je op dat moment met je Midget bent) kun je voorspellen hoe de weersomstandigheden zullen worden. Zo weet je dus ook of je er beter aan doet om nog ergens wat langer te blijven of om juist te vertrekken.

Verder besteedde Ted Jansen nog specifiek aandacht aan:

- het verband tussen daling van de luchtdruk en de tijd waarin de wind zal toenemen (belangrijk om elk uur de luchtdruk te noteren of een barometer met geheugen te gebruiken);
- windrichtingen rond hoge- en lagedrukgebieden;
- de trekrichtingen van depressies;
- het weerbericht, waarbij vooral de synopsis van belang is. (De BBC besteedt hier veel aandacht aan.) Dit bevat namelijk nog veel belangrijke aanvullende informatie.

'Mi Dushi' wordt 'Salty Dog'

Kasper van Kraaij en Jan Gremmen zetten de naamestafette voort. Ze lichten de naamswijziging van hun 20' toe.

Met 1 euro in de hand en een slok op werd, na een etentje in havenrestaurant Badmeester Keimpe, de overdracht bezegeld van de 20' Midget 'Mi Dushi'.

Balk, zomer 2009. We varen het bootje de haven uit, een nieuwe toekomst tegemoet op Texel. Veel achterstallig onderhoud staat ons te wachten en we willen er een zeewaardig schip van maken. Nieuwe ramen, vervanging van de rotte sandwichvulling en een rvs achterhek, om maar wat te noemen. De botweg uitgezaagde luchtgaten achter in de bun, die een veel te veel rokende motor van verse lucht moesten voorzien, worden liefdevol gedicht met matjes en polyester. De meest opvallende charme van de Midget, de mooie ronde kont, in ere hersteld. Romp en dek krijgen een nieuwe kleur, wie herkent de 'Mi Dushi' nog?

Een nieuw leven op Texel, op de zoute wateren van het Wad en de zee, daar hoort een nieuwe naam bij. Deze Midget is begin jaren '70 gebouwd (dat klinkt lang geleden...). Uit die tijd komen ook de symfonische rockklanken van Procol Harum: A Salty Dog. Vóór mij het beeld van de stoere zwerver op de zilte wateren. Het loopt niet best af met de bemanning in deze popsong, maar stoer is het wel en poëtisch bovendien. De muziek is gelauwerd en geprezen, de stem van Gary Brooker net zo kenmerkend als de kont van een Spitsgatter. En voor wie de moeite neemt even op Youtube te kijken: let op het inkomen van de drummer!

Over de tekst is veel gesproken, een gedicht met diepere lagen. De tekstdichter van Procol Harum, Keith Reid, zegt hierover: "I have always loved being by the sea. For me that's my spiritual home. I also like to be on the sea, I love to go sailing. My dream would be to live by the sea." en of de zanger de tekst wel begrepen heeft: "He never asked me what any of the words meant, and that may have been the secret of our success!" Dus vraag ons maar niet verder over de naam van dat mooie blauwe bootje in de haven van Oudeschild.

De golven van het IJsselmeer

(deel 1a)

'Golven van het IJsselmeer' is een technische kijk op de invloedrijkste factor van ons vaarplezier. Jaap van Steenwijk, coördinator crisisbeheersing bij Rijkswaterstaat, schreef (met dank aan Marcel Bottema) voor het clubblad van zeilvereniging Houtribhaven in Lelystad het onderstaande verhaal dat wij mogen overnemen. In dit deel kijken we naar de windsterkte en strijklengte van de wind en de invloed daarvan op de golfhoogte.

Van rimpels naar zeevang

We hebben er allemaal mee te maken: de golven van het IJsselmeer. Het is een water met twee gezichten. Soms is het ronduit voortklotzen en stampen aan de wind om nog ergens te komen.

*Binnenvaarder gezonken op het Markermeer
(12 mei 2012; Foto KNRM)*

Op andere momenten laat het zich van zijn beste kant zien en is het een prima plek om te zeilen. Bij harde wind toont het IJsselmeer zijn tweede gezicht. Dat van de verraderlijke Zuiderzee. Zelfs nu moet de beroepsvaart af en toe een schip prijsgeven aan de hoge golven. Waarom en wanneer heeft het IJsselmeer zo'n lastige' golfslag? Rijkswaterstaat heeft vooral in de periode 1997-2007 uitgebreid metingen uitgevoerd, en ik neem u mee naar wat bevindingen daaruit over de rol van de wind, de afmetingen van het IJsselmeer, de diepteligging van de bodem en de snelheid waarmee de golven opkomen.

Het Golvenmeetnet in het IJsselmeer

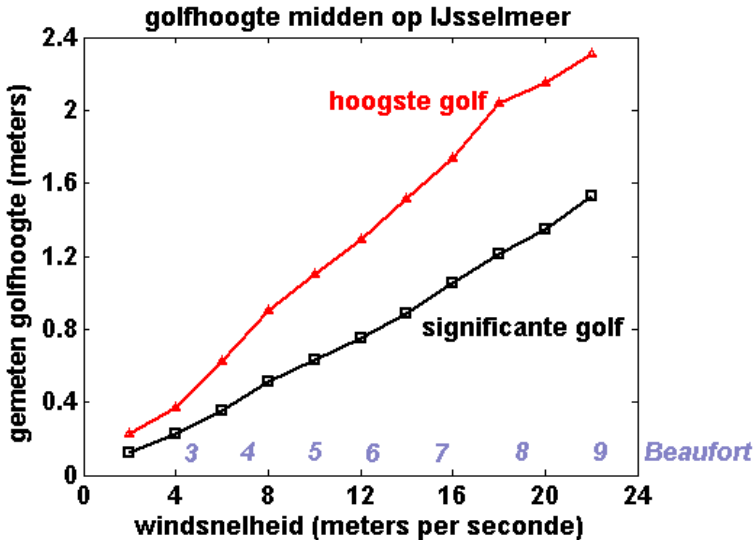
Rijkswaterstaat voert al geruime tijd golf- en windmetingen uit in het IJsselmeer-gebied. De meest uitgebreide en best gedocumenteerde metingen vonden plaats tussen 1997 en medio 2007; toen bleek ook dat 'goed meten' niet zo simpel is als het lijkt. Het doel van de metingen is meer zicht te krijgen op de golfbelasting van dijken in het IJsselmeer gebied. Met die golfkennis kan beter worden vastgesteld óf en waar dijkversterking nodig is. Rijkswaterstaat is daarom vooral geïnteresseerd in metingen bij zware storm. Door langdurig te meten wordt de kans om ook een dergelijk zware storm te meten vergroot. Rijkswaterstaat probeert zo veel mogelijk non-stop te meten. Alleen bij vorstperiodes worden de meetinstrumenten binnengehaald, samen met de betonning van de vaarwegen. Maar ook voor ons als zeilers kan de informatie van belang zijn. We kijken nu naar wat er uit de metingen is gekomen, eerst naar de wind, dan naar de golven en tot slot naar de waterstanden.

Wind op het water

Gemiddeld staat er op het IJsselmeer een matige wind van 4 Bft., maar vaak staat er ook meer. In de periode juni-augustus wordt op gemiddeld twintig dagen tenminste windkracht 6 gehaald (krachtige wind). Het KNMI, de kustwacht en de CMIJ (Centrale Meldpost IJsselmeer) geven voor zulke dagen waarschuwingen voor de scheepvaart uit; de CMIJ vult dit boven 5 Bft. aan met een indicatie van de gemeten golfhoogte bij de Rotterdamse Hoek. Statistisch gezien lijkt de wind naarmate het harder waait ook steeds meer een (zuid)westelijke voorkeursrichting te krijgen. Zeker bij storm is dat het geval. Oostenwind is vaak zwak tot matig; een oostenwind van windkracht 7 is al vrij ongebruikelijk. Op sommige dagen laat de wind het bijna helemaal afweten. Op

warme en rustige lente- en zomerdagen staat er soms alleen aan de randen van het IJsselmeer een koel briesje.

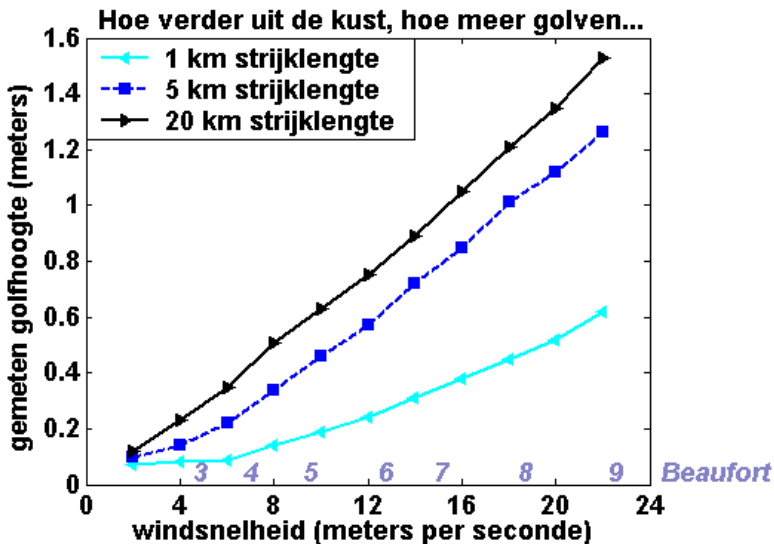
Golfslag en wind

We weten natuurlijk dat de wind de motor is die de golven opwekt. Hoe harder het waait en hoe langer de strijklengte (lager wal!), des te hoger de golven worden. Zo zijn de golven midden op het IJsselmeer bij matige wind (4 Bft.) gewoonlijk ca. veertig centimeter hoog, bij krachtige wind (6 Bft.) zestig centimeter en bij storm zelfs ruim anderhalve meter. In al deze gevallen wordt met golfhoogte de zogenaamde significante golfhoogte bedoeld, een soort gemiddelde (zie definitiekader hieronder). Bovenop dit gemiddelde komen soms extra hoge golven voor. De hoogste golven op het IJsselmeer zijn gewoonlijk ruim anderhalf keer groter dan de significante golfhoogte. Bij storm is zelfs wel eens een golf opgetreden die van top tot dal ruim drie meter hoog was. Bij een windkracht 6 heb ik ooit bij Vrouwenzand golven op mij af zien komen waar ik niet meer overheen kon kij-

ken en ik stond anderhalve meter boven de waterspiegel op een tjalk aan het roer! Bovenstaande grafiek laat de golfhoogte zien van de gele meetpalen van RWS.

Naast wind kan ook de scheepvaart een bron van golven zijn. In extreme gevallen zijn scheepsgolven van ruim een halve meter gemeten, die zich over een afstand van honderden meters handhaven. Maar een beroepsschipper die gas geeft trekt ook een hogere hekgolf en dat kan ook hemzelf fataal worden want zijn achterschip komt dieper te liggen.

We weten natuurlijk allemaal wel dat het niet verstandig is aan lager wal te raken. De wind heeft er zijn grootste strijklengte en dus de hoogste golven. De grafiek laat zien dat de significante golfhoogte toeneemt naarmate de wind sterker wordt en de strijklengte langer. Daarbij heeft een twee maal sterkere wind meer invloed op de golven dan een twee maal langere strijklengte.

(Wordt vervolgd)

Midget abroad

Via de mail hebben enkele leden van de Midgetclub het animo gepeild voor een gezamenlijke heen- en terugreis naar de Engelse kust, aansluitend aan de zuidelijke Midgetreünie 2014. Het gaat om een zeiltocht van een groepje zeilers en het vindt dus **niet** plaats onder de vlag van de Midgetclub. De deelname aan de natte reünie en de eventuele overtocht staan los van elkaar. Bij voldoende belangstelling kunnen we één of meerdere bijeenkomsten organiseren zodat we goed voorbereid aan de start verschijnen. Met dit initiatief hopen we de expertise binnen de club te delen met nieuwe avonturiers.

Voor de zeilers die we niet per mail hebben bereikt, is bij dit nummer een vragenlijst ingesloten. Belangstellenden vragen wij deze in te vullen en vóór 1 april a.s. op te sturen naar de redactie. Ook als u alleen als opstapper wilt deelnemen, is het de moeite waard de enquête te beantwoorden. Wij zullen de reacties vervolgens inventariseren.

Aangeboden / gevraagd

Aangeboden: Is er iemand, die op het onderwaterschip van zijn Midget een Coppercoat wil opbrengen of de Coppercoat van de werf wil vernieuwen? Ik heb net drie nieuwe lagen op het onderwaterschip van de Trixania aangebracht, maar toch heb ik nog 12 kg copperpowder (98%, 38 µm) over, dat ik zeker de volgende tien jaar niet kan gebruiken. Ik heb het 1:1 met West System 105/206 en thinner gedaan. Voor een 26' zou 4 kg hars en 4 kg copperpowder voldoende zijn voor één laag. Wil iemand een deel of alles van de copperpowder overnemen? Het moet wel tegen de prijs zijn die ik moest betalen. Ik heb de originele factuur; het kostte € 36,60 per kg.

Interesse? Neem dan contact op met ulrich-trixania@t-online.de.

Gevraagd: Vorige maand heb ik een Midget 15 gekocht, die nog opgeknapt moet worden, want er moet weer gezeild worden. Mogelijk dat andere leden/bezitters van een Midget 15 mij op wat punten van advies willen dienen, o.a. de stootstrip rondom en de preekstoel. Ten aanzien van de preekstoel zou ik vooral willen weten of iemand een originele preekstoel heeft en of ik die maten kan overnemen, of dat er ergens nog een preekstoel te krijgen is. Daarnaast zou ik willen weten of er mogelijkheden zijn voor het aanbrengen van een rolfock.

D.J.M. Hehenkamp, tel. 033-4633787 / 06-53494086 of per mail: djmhehenkamp@kpnmail.nl.

Gevraagd: Mijn Oostzeejol 15 ligt in Harlingen en daardoor kan ik nu de juiste afmetingen niet bepalen. Graag verneem ik van één van onze leden of het mogelijk is om een zonnepaneel voor de mast te plaatsen van 35,5 cm x 55,5 cm. Als iemand zijn boot bij huis heeft liggen of het zo uit zijn hoofd weet dan gaarne een berichtje. Ik wil namelijk mijn handpomp vervangen door een kleine elektrische Whale pomp en probeer de accu vol te houden met een zonnepaneel!

Cor de Jong (Vlieland), co.jong@planet.nl.

Ben Hardleers - Verlaagd zeilpunt